

המטרה העליונה של אור ד' המתפשט בכח והדר על כנסת ישראל, היא להטביע את החותם האלהי הטבעי לכנסת ישראל כ"כ בתור "ממלכת כהנים וגוי קדוש"¹, בהכרה עליונה פנימית עד כמה רוחה העליון האלהי הוא מתעלה מרוח כל עם ולשון, ועד כמה צריך שישלוט בקרבה בכבוד ועז מבלי לכוף ראש מפני הרוחניות והטבעיות של כל עם וגוי, אשר חלקם הוא הטבע הגס המעולף באהבת עצמו הגסה החמרית. ורק בצירוף הטבע הקדוש של כנס"י בתוכם פנימה בקישור אמיץ טבעי שיש בו קנין עצמי, יוכל האור האלהי שבאורה של תורה להאיר יפה על ישראל ועל העולם כולו, וכ"ז שנמצא מעורב בכנס"י כח כזה, שמפני חשיבותו ראוי הוא להיות פועל ורשום, ובקרבנו מונחת ורות להטבעיות העליונה של כנס"י, הוא מעכב על כל הדברים הטובים העומדים לצאת מזרם האור העליון הגדול שעתיד להופיע ע"י התייחדות טבעיותה של כנסת ישראל עם אורה של תורה ודעת אלהים הנפלא השרוי בקרבה. יהודה בן גרים זה, ממנו יצאה המארה של הצורך של עילום אורו הגדול של רשב"י, מפני מחאתו הכוללת על רומי מצד ההכרה העליונה עד כמה רוח ישראל מתנגד לה ולכל טובה וחסדה גם יחד, שאיננו כ"א פשוט טלפים באין מעמד לחסד וצדק להיות שרוי בתוכו. הוא בניגודו הפנימי בטבעו הנוטה לטבע העמים הזרים, בהיותו בעולם, סותם הוא את האורה לא בהלך נפשו ורוחניותו כ"א בטבעיות השורה על חומרו ובשרו הלקוח מעמים זרים. וכ"ז שיפעול ע"פ מדותיו, יהיו הדברים המחשיכים מוכרחים להמצא בכנס"י לפי אותה המדה הצריכה להגנה במעמד שפול וחשוך ויעוכב כל הטוב מלבא, ע"כ נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות, באפיסה של הפעולה הנובעת מהחומר הרענן הנוחל יסודותיו מידי עשו, "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש"², "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לדי' המלוכה"³.

רצב. שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ע"ש עם חשיכה וכו', מה"מ אריב"ל א"ק וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא. גמר תכלית כל מצוה ואזהרה של תורה הלא הוא הרושם של הטוב והקדושה שהיא עושה בנפש. ע"כ אותם הדברים שהם נמשכים והולכים ע"פ מנהגם הקבוע בבתי ישראל הכשרים, רק אז תגלה פעולתם לטובה, ע"י מה שיהיה אדון הבית היודע בכירור שנעשו הדברים הללו

כחק מצות תוה"ק. הידיעה, היא תביא כלכו אותם הרשמים הטובים של הקדושה העליונה, שהמעשים הללו פועלים בהמשכם. ע"כ צריך שישאל את אנשי ביתו, למען יודע לו אל נכון כי אמנם שלום אהלו וחקי תורת ד' נשמרים בו, ורק אז ע"י הידיעה תבא הפעולה הטובה לרשום עליו את רשומה. ואז בהיותו הוא מתעלה ע"י הליכות החיים הנעשים בביתו, הנה יתעלה הבית כולו עמו, בהיותו הוא המפקד את נוהו, ויהיו הדברים הטובים והמעלות המסתעפות מהם נעשים ע"פ פקודתו. לא שילכו הדברים במקרה, כאילו אינם יסודי הבית כ"א דברים טפלים שהבית יכול גם מבלעדן לעמוד. לא כן, על אדון הבית החובה להראות ששמירת חוקי השר"ת ומשפטיו בבית המה האשיות שהבית עליהן נשען. ע"כ הם צריכים להיות נודעים לו, ונעשים בפקודתו, כזהירות מיוחדת של מנהיג ומפקד. רק אז הנך בטוח כפקדן נוך, אחרי הידיעה שתדע ותחפוץ לדעת [כי] שלום אהלך שלא תחטא. ע"כ בכניסת אור השבת קודש, למועד אשר בו תזרח הקדושה הישראלית בכל עזה ותקפה בבית האיש הישראלי, או המועד הנכון להטביע את החותם הראוי למשטר הבית הבנוי בישראל, לרומם את ערכם של חיי הבית הכשרים, עד רום מעלתם היסודית, להראות את צורתם הרוממה ואת עקרייתם, בתור הנושאים היותר עליונים של יסוד חיי הבית וכבודם.

רצג. אמר רבה בר"ה אע"ג דאמור רבנן שלשה דברים צריך אדם לומר וכו', צריך למימרינהו בניחותא כ"ה דליקבלינהו מיניה, אמר ר"א אנא לא שמיע לי הא דאמר רב"ה וקיימתי מסכרא. יש בכל הדרכה פעולה קרובה ופעולה רחוקה: הפעולה הקרובה היא בענין אותו הדבר הפרטי הנדרש עכשיו להדרכה לקיים, בעשיה או במניעה. הפעולה הרחוקה היא בענין חשיבות התוצאות, שכלל ההנהגה פועלת כשהיא עומדת בתקפה. והנה לפי הנראה שיש בכל שלטון שני הדרכים הידועים, של נועם ושל חובלים, לרדות ביד חזקה או לנהל ברך ונעם, אם נשים מגמתנו רק לצד ההדרכה הפרטית או יתגלה מיד לעינינו שיותר נפעול על הלבבות ע"י אמירה רכה מאילו נבקש לבא ברדיה ובעקיפין. אבל אם נחזור עד סוף תעודת השלטון הפועל בכללות מציאותו, או יש אשר ההנהגה החזקה תכריע את הכף. כי בהיותה ידועה ומפורסמת בכחה כי עז, תכף מיראה גם את הסוררים, ולא עוד שתוכר

מציאות הצורך למשטר, ויוחש הערך הגדול שיש לדברים המזוהרים ע"י מציאות משטר חזק. א"כ לכאורה יש כאן פעולה יתירה אם תהיה הרדיה חזקה, יוצאת מכלל הרכות והנעמיות המתונה הרכה. אמנם אמתת ההכרעה אינה כן בנוגע לחקי ד' ומשפטיו, כי מאשר ידענו שעצם עשיית המצוה היא מזוככת את הדעת ואת הרגש, א"כ לא לכד ביחש להענין הפרטי, כי אפילו לכללות ההדרכה יש יתרון גדול להנהגת הנעימות והרך, מפני שכיון שיותר קרובה הפעולה הפרטית להעשות ע"י אמירה רכה, הלא עצם הפעולה הטובה בעצמה היא תהיה העוזרת ג"כ להדרכה הכללית. ע"כ צריך למימרינהו בניחותא כי היכי דליקבלינהו מיניה, ותצא התועלת הקרובה, ומה תצא ג"כ התועלת הרחוקה, כחק מצוה גוררת מצוה¹. אמנם ההשקפה היותר עליונה היא היא ההשקפה הזאת, החודרת עד כל דבר פרטי, ומעיינת על הפרטים בצירוף הכללים הגדולים שהם מביאים אליהם. זה אמנם הוא נידון רק אם נחליט שמצד ההשפעה הכללית יועיל רושם של הרדיה החזקה יותר מהרושם הרך. ר"א אמר דלא שמיע ליה הא דרבה בר"ה, ולא בא לשקול את מדת הכלליות ע"פ מדת הקיבוץ של הפרטים, כפי אותה הסקירה העליונה שממנה נובע מקור דברי רבה בר"ה, כ"א קיימתיה מסכרא הכללית, שבכל אופן יש לנטות יותר אחר מדת הנעימות, מצד עצמותה וחמדתה, מצד שהיא טובה ונוחה. ואם אחר כל החשבון הארוך של תוצאות המעשים, ג"כ יתבאר שמתאים [הוא] להנטיה העדינה של הנפש הטובה, ה"ז טוב כפול.